
PM

2015-05-26

Våtmarksbedömning - Gladö industriområde, Gladö 76:7, Huddinge kommun.

Bakgrund och syfte

På uppdrag av Allbildelar genomfördes 2011 en utförlig våtmarksbedömning av Grontmij AB (Grontmij 2011). Vid flora- och faunainventeringen påträffades då både större och mindre vattensalamander i våtmarken. Större vattensalamander är fridlyst enligt Artskyddsförordningen (SFS 2007:845), enligt § 4, 5 och 7. Den större vattensalamandern har under de senaste decennierna försvunnit från många lokaler utan att orsakerna därtill är exakt kända. Habitatförstöring anses utgöra den främsta orsaken till den observerade tendensen. Mindre vattensalamander är fridlyst enligt 6 § i hela landet.

Allbildelar äger fastigheten Gladö 76:7 och har för avsikt att fylla upp marken fram till sin fastighetsgräns. Våtmarken ska därmed inte dräneras men minskas till ytan. Delar av området är redan idag utfyllt av fyllnadsmassor.

Syftet med detta uppdrag är att se hur området ser ut idag och om det fortfarande finns salamandrar. Vidare ska det göras en bedömning om den resterande våtmarken fortfarande skulle kunna vara en lämplig reproduktionslokal för större vattensalamandrar.

För att kompensera för den negativa påverkan som minskning av våtmarkens yta skulle komma att medföra för större salamandrar föreslås åtgärder som skulle kunna vidtas för att förbättra livsmiljön i och runt den resterande våtmarken.

Fältbesök: Metod och resultat

Området besöktes 20 maj på kvällen. För att få ett intryck av våtmarken och dess omgivning påbörjades inventeringen när det var ljus.

Trädskiktet norr och öster om våtmarken är relativt glest och domineras av björk och tall med inslag av gran och asp. I delar av våtmarken står många döda unga björkar och i mindre omfattning döda granar och aspar. Detta visar på att vattennivån har höjts efter en period med lägre vattenstånd. Det hittades dock inga grövre döda träd. Våtmarkens grunda del samt kantzonen dominerades av bredkaveldun och tubbildande starr. Vegetationen på den redan uppfyllta delen var sparsam och artfattig och dominerades av ruderala arter.

Mellan kl 22–24 undersöktes delar av våtmarken med fokus på större vattensalamander. Inventeringen gjordes visuellt genom belysning av vattenytan samt genom att håva i vattenvegetation.

Vi observerade två salamandrar. Eftersom vi bara såg individerna flyktigt var det inte möjligt att säkert bestämma om det handlade om större eller mindre vattensalamander. Storleken på den ena individen tydde dock med stor säkerhet på större vattensalamander.

Slutsatser

Jämfört med inventeringen från 2011 observerades ett betydligt mindre antal individer av både större och mindre vattensalamander. Om orsaken därför är minskade salamanderpopulationer eller dagsvariationen är dock oklart. Det är inte uteslutet att populationerna har minskat pga förändringen i livsmiljön som vattenkvalitet, bytesdjur eller vatten- och strandvegetation. Det är också tänkbart att inventeringen genomfördes under slutet av lekperioden och att därför inga dansande hanar observerades.

Bedömning och rekommendationer

En uppfyllning av marken kommer att minska våtmarken och därmed livsmiljön för den större vattensalamandern. Vidare kommer markarbeten att medföra en tillfällig störning av våtmarken genom ökad turbiditet i vattnet och möjligen andra tillfälliga förändringar. Emellertid bedöms den resterande våtmarken att vara tillräckligt stor för att fylla syftet som reproduktionslokal för både större och mindre vattensalamander om den inte blir mindre än 25 m² (dock gärna större) med en djupare håla på ca två meter centralt i vattnet (Hellberg m fl. 2004). Det är viktigt att vattenkvaliteten upprätthålls och att inga näringsämnen eller försurande ämnen tillförs våtmarken.

I den resterade våtmarken kan habitatkvaliten för större vattensalamander förbättras med relativt enkla åtgärder (se nedan). Dessa åtgärder kan ses som kompensation för den negativa påverkan en eventuell utfyllnad medför för större vattensalamanders livsmiljö.

Möjliga förbättrande åtgärder

- Om våtmarken är mycket grund och inte innehåller en central håla på ca 2 m djup bör den en sådan fördjupning skapas.
- Strandzonerna till våtmarken bör vara flacka och grunda. Detta bör beaktas vid uppfyllnadsarbeten.
- Dammen bör vara solbelyst eftersom en hög temperatur ger en snabb utveckling av ägg och larver. För maximal solexponering bör vattnet vara öppet och solbelyst från söder, medan norra sidan med fördel skyddas av en skogs- eller buskridå. Den uppfyllda marken söder om våtmarken bör därmed inte planteras med träd. Eventuell kan det ses över om ytterligare träd söder om våtmarken bör avverkas. På norra och östra sidan av våtmarken kan trädskiktet förstärkas genom plantering av inhemska buskar och lövträd.
- Bredekaveldun och andra dominanta och snabbväxande växter bör röjas regelbundet.
- Runt vattnet bör gömslen i form av stenrösen, lövhögar och död ved läggas ut.

- Salamandrar utnyttjar främst landmiljön närmast vattnet, varför ytterligare exploatering i området bör undvikas.

Alla arbeten i våtmarken bör utföras under senhösten eller vintern när salamandrarna befinner sig på land.

Sweco Environment, 2015-05-28

Gundula Kolb

biolog